

De Liberale Kring, nieuwe culturele hotspot van 150 jaar oud

De Liberale Kring, het statige en monumentale gebouw dat geprangd zit tussen de Dreefstraat en de Vestbarm, zal in 2022 zijn 150ste verjaardag vieren. Zolang wachten we niet om van het gebouw een nieuwe culturele pleisterplek in onze stad te maken. De Liberale Kring wordt een bijzondere plek voor kunst, cultuur en vertier.

De 'Liberale Kring' heeft niet altijd 'Liberale Kring' geheten. Evenmin is het altijd een plaats van cultuur en amusement geweest. Het indrukwekkende neoklassieke gebouw deed achtereenvolgens dienst als jongensschool, liberaal hoofdkwartier, meisjesschool, bibliotheek en 'tekenschool'.

Schoolbal

Het verhaal begint bij Edmond De Deyn, boegbeeld van de prille liberale beweging in Ninove. De Deyn wordt in 1863 burgemeester van de stad. Het liberale stadsbestuur beslist om in 1869 een stadsmiddenschool op te richten in de gebouwen van een bestaande 'privéschool' in de Dreefstraat, waar nu de basisschool De Kameleon is. Bij de nieuwe gemeenteraadsverkiezingen, eind 1869, grijpen de katholieken onder leiding van Auguste De Cooman opnieuw de macht. Dit katholieke stadsbestuur schaft in 1872 de stadsmiddelbare school weer af en begint in de gebouwen, die intussen eigendom van de stad zijn, een Bisschoppelijk College. De liberalen laten het niet aan hun hart komen en beginnen een eigen 'Ecole Moyenne Laïque' aan de overkant, in het huidige nummer 16 van de Dreefstraat.

De Ninoofse 'schoolstrijd' is een voorafspiegeling van wat zich in de periode 1878-1884 in België afspeelt: een clash tussen liberalen en katholieken over de manier waarop in ons land het onderwijs dient georganiseerd te worden. De liberale regering verbiedt in 1881 de gemeenten om het katholiek onderwijs nog langer te ondersteunen en beslist om in Ninove een middelbare school voor jongens op te richten. Door deze beslissing moet het Bisschoppelijk College vertrekken uit de stadsgebouwen in de Dreefstraat; het verhuist naar een nieuwbouw in de (huidige) Weggevoerdenstraat, waar het nogal altijd gevestigd is. De 'Ecole Moyenne Laïque' wordt overgenomen door de staat. De 'liberale' school is intussen zodanig gegroeid dat ze blij is om weer de oversteek te kunnen maken en als 'Rijksmiddelbare jongensschool' haar intrek te nemen in de vrijgekomen stadsgebouwen waar ze in 1869 gestart was.

Verkleed bal

Als in 1884 die dubbele verhuisoperatie is afgerond, staan de gebouwen in de Dreefstraat 16 leeg. Tijd voor een nieuwe bestemming: het gebouw wordt omgevormd tot 'Liberale Kring' en ontpopt zich de daaropvolgende decennia tot een thuishaven voor de Ninoofse liberale genootschappen. Voor verkleed bals, toneelvoorstellingen van 'maatschappijen van rhetorica', prijsuitreikingen, ... wordt de grote feestzaal van het gebouw ('de Balzaal') de plaats bij uitstek.

Na de Eerste Wereldoorlog zijn de liberalen uitgefeest. In 1921 wordt het gebouw andermaal een school, ditmaal voor meisjes, met de oprichting van de 'Rijksmiddelbare Meisjesschool'. Eind 1928 wordt het gebouw gemoderniseerd en uitgebreid.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog wordt de 'Balzaal' door de militaire overheid in beslag genomen. Na de bevrijding kent de 'Rijksmiddelbare Meisjesschool met Handel- en Latijnse Afdeling' in 1946 een nieuwe start met 265 leerlingen en een verjongd personeelsbestand. De school blijft hier gevestigd tot eind de jaren 1970.

Boekenbal

In 1980 neemt de Plaatselijke Openbare Bibliotheek haar intrek in de leeggekomen gebouwen van de middenschool. Voor de Ninoofse stadsbibliotheek is de nieuwe locatie een verademing. Er komt een volwassen- en een jeugdafdeling, evenals een leeszaal; in 1982 breidt de bibliotheek uit met een 'discotheek' in het kleinere gebouw ernaast. In 1994 neemt de POB de biezen naar de voormalige lampenfabriek Sigtay,

wat verderop. Tijd voor een volgende culturele bewoner van de 'Liberale Kring': een filiaal van de Academie voor Beeldende Kunst van Liedekerke. De 'tekenschool' betreft hoofdzakelijk de achterbouw van de Liberale Kring.

In 2008 is de academie ribbedebie richting het vroegere zwembad (De Kuip). Voor de zoveelste keer kijkt de Liberale Kring uit naar een nieuwe bewoner...

Nieuw bal

Het gebouw herbestemmen blijkt voor het stadsbestuur makkelijker gezegd dan gedaan. De Liberale Kring wordt te koop aangeboden; conform het advies van de stedelijke erfgoedraad is de koper verplicht om bij een eventuele afbraak de waardevolle gevel te behouden. Later geeft de stad het gebouw in handen van SOLVA. De intergemeentelijke samenwerking voor streekontwikkeling in Zuid-Oost-Vlaanderen begint in april 2018 met een volledige renovatie. De achterbouw en het sanitair blok worden afgebroken. Op het gelijkvloers komt ruimte voor twee kantoren. Op de eerste verdieping wordt de balzaal in haar oude glorie hersteld. De grond langs de Vestbarm wordt binnenkort aangeboden als projectgrond. Dankzij dit renovatieproject krijgt de Liberale Kring – een gebouw dat niet beschermd is, maar wel een belangrijk monument voor heel wat Ninovieters is – het eerherstel dat het verdient.

Liberale Kring is nieuw buurthuis

De 'Liberale Kring' krijgt het statuut van buurthuis. Dat brengt het totaal aantal buurthuizen in onze stad op negen. Daarnaast is er nog infrastructuur voor activiteiten van het verenigingsleven in andere stadsgebouwen en enkele gemeentescholen.

Het plan was om de Liberale Kring en zijn Balzaal in de zomer van 2020 ter beschikking te stellen voor lezingen, tentoonstellingen, (kamer)concerten en andere 'passende' activiteiten. Door de coronacrisis is dit niet gelukt. Om alle belangstellenden deze bijzondere plek te laten ontdekken, wordt er in januari 2021 gekozen voor een digitale opening met de 'BalzaalSessies', een reeks livestreamconcerten georganiseerd door cc De Plomblom.

Interesse om de Balzaal of een ander buurthuis te huren? Contacteer de dienst cultuur via cultuur@ninove.be of 054 50 52 85.

Contact informatie

- **Cultuur (dienst)**

oud stadhuis

Oudstrijdersplein 6
9400 Ninove

- o T [054 50 52 82](tel:054505282)
- o cultuur@ninove.be

Openingsuren

Vandaag open van 09:00 tot 12:00, van 14:00 tot 17:00

Morgen open van 09:00 tot 12:00, van 14:00 tot 17:00

[Alle informatie](#)